

УДК 338.658

Любов Гац

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ІНДИКАТОРИ МАТЕРІАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ РОЗВИТКУ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Lyubov Hats

THE INDICATORS OF MATERIAL MOTIVATIONAL COMPONENT OF ENTERPRISES ACTIVITY

Економічний аспект розвитку підприємства характеризується низкою показників комплексна оцінка яких базується на інформаційних даних констатації фактів рівня забезпеченості ресурсами та ефективності їх використання.

Узагальнено систему показників згруповано в блоки:

- ефективності використання: трудових ресурсів(КЕТР); матеріальних ресурсів(КЕВР); фінансових ресурсів(КЕФР);
- завантаженості ресурсами (КЗВР);
- матеріальної мотивації (КМТР).

Оптимальне використання трудових ресурсів можливе при дієвому механізмі мотивації, як чинника активізації діяльності з метою отримання максимальної віддачі, що сприяє підвищенню загальної результативності.

Матеріальна складова мотивації з позиції підприємства враховує інтереси працедавця у відповідності до поставлених ним цілей, а працівника – його прагненням отримати максимальну винагороду.

Рекомендації з оцінки матеріальної мотиваційної складової розвитку апробовано для ПАТ ТРЗ “Оріон”

Таблиця 1

Темпи росту індикаторів ділової активності ПАТ ТРЗ “Оріон” за 2009-2013 рр.

Показники	2009	2010	2011	2012	2013
Ікетр	1,9731	0,6084	1,6857	1,5142	0,5157
Ікмтр	0,9076	1,0579	0,7924	1,0594	1,1061
Ікевр	2,5417	0,4831	1,1681	2,0156	0,4272
Ікзвр	0,5508	1,8561	0,6345	0,4702	2,7900
Ікефр	0,7870	1,0718	1,2127	1,0153	0,8991

Визначення впливу кожного з вказаних індикаторів здійснюється за формулою: ефективності використання трудових ресурсів (КЕТР)

$$\Delta I_{\text{КЕВР}}^{\text{КЕВР}} = \sqrt[m]{I_{\text{КЕТР}}^n \times I_{\text{КМТР}}^{n-1} \times I_{\text{КЕВР}}^{n-1} \times I_{\text{КЗВР}}^{n-1} \times I_{\text{КЕФР}}^{n-1}} - \sqrt[m]{I_{\text{КЕТР}}^{n-1} \times I_{\text{КМТР}}^{n-1} \times I_{\text{КЕВР}}^{n-1} \times I_{\text{КЗВР}}^{n-1} \times I_{\text{КЕФР}}^{n-1}}$$

вплив матеріальної мотивації (КМТР)

$$\Delta I_{\text{КЕВР}}^{\text{КЕВР}} = \sqrt[m]{I_{\text{КЕТР}}^n \times I_{\text{КМТР}}^n \times I_{\text{КЕВР}}^{n-1} \times I_{\text{КЗВР}}^{n-1} \times I_{\text{КЕФР}}^{n-1}} - \sqrt[m]{I_{\text{КЕТР}}^n \times I_{\text{КМТР}}^n \times I_{\text{КЕВР}}^{n-1} \times I_{\text{КЗВР}}^{n-1} \times I_{\text{КЕФР}}^{n-1}}$$

вплив матеріальних ресурсів(КЕВР)

$$\Delta I_{\text{КЕВР}}^{\text{КЕВР}} = \sqrt[m]{I_{\text{КЕТР}}^n \times I_{\text{КМТР}}^n \times I_{\text{КЕВР}}^n \times I_{\text{КЗВР}}^{n-1} \times I_{\text{КЕФР}}^{n-1}} - \sqrt[m]{I_{\text{КЕТР}}^n \times I_{\text{КМТР}}^n \times I_{\text{КЕВР}}^n \times I_{\text{КЗВР}}^{n-1} \times I_{\text{КЕФР}}^{n-1}}$$

завантаженості ресурсів (КЗВР)

$$\Delta I_{\text{кда}}^{\text{кзвр}} = \sqrt[m]{I_{\text{кетр}}^n \times I_{\text{кмтр}}^n \times I_{\text{кевр}}^n \times I_{\text{кзвр}}^n \times I_{\text{кефр}}^{n-1}} - \sqrt[m]{I_{\text{кетр}}^n \times I_{\text{кмтр}}^n \times I_{\text{кевр}}^n \times I_{\text{кзвр}}^{n-1} \times I_{\text{кефр}}^{n-1}}$$

ефективності використання фінансових ресурсів(КЕФР)

$$\Delta I_{\text{кда}}^{\text{кефр}} = \sqrt[m]{I_{\text{кетр}}^n \times I_{\text{кмтр}}^n \times I_{\text{кевр}}^n \times I_{\text{кзвр}}^n \times I_{\text{кефр}}^n} - \sqrt[m]{I_{\text{кетр}}^n \times I_{\text{кмтр}}^n \times I_{\text{кевр}}^n \times I_{\text{кзвр}}^n \times I_{\text{кефр}}^{n-1}}$$

За результатами розрахунків відхилення результуючого показника за означеними чинниками представлено у табл. 2, рис. 1.

Таблиця 2

Динаміка показника ділової активності за тенденцією змін індикаторних показників впливу ПАТ ТРЗ “Оріон”

Показники	2010 рік	2011рік	2012рік	2013рік
Ікда	0,908379	1,037203	1,09071	0,906252
Ікда(кетр)	0,905387	1,113752	1,015195	0,879319
Ікда(кмтр)	0,933566	1,051194	1,075924	0,886937
Ікда(кевр)	0,669757	1,25423	1,199965	0,650332
Ікда(кзвр)	0,853953	1,0119	1,130158	0,928551
Ікда(кефр)	0,908379	1,037203	1,09071	0,906252

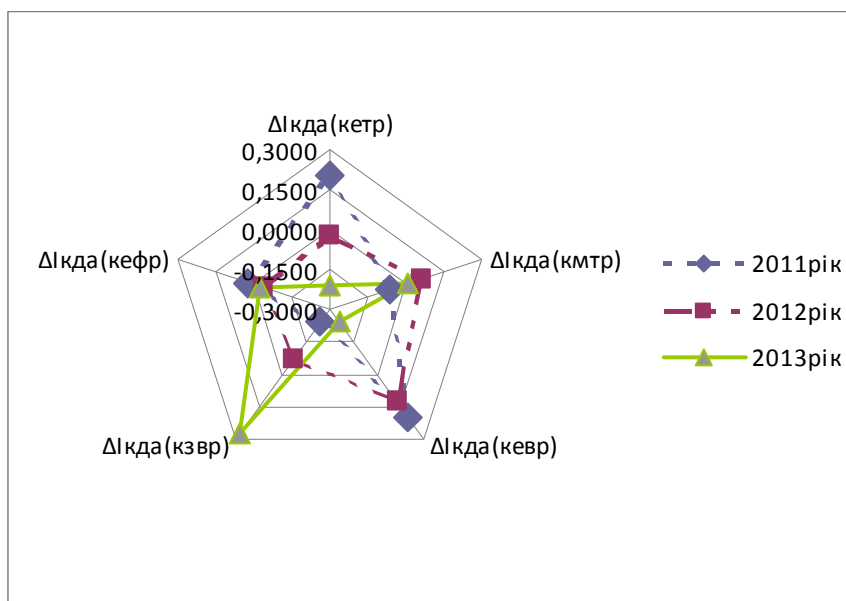

Рис.1. Відхилення ділової активності за факторами впливу на ПАТ ТРЗ “Оріон” за 2011-2013 рр.

Отримані результати дають можливість зробити висновок, що за період 2009-2013рр ділова активність ПАТ ТРЗ “Оріон” є нестабільною, супроводжується негативним мотиваційним ефектом зміни рівня витрат оплати праці.

Використання інтегрального індексу ділової активності сприятиме покращенню обґрунтування та прийняття раціональних управлінських рішень використання ресурсів та формування ефективного мотиваційного механізму.